

visszatérhetnek. Szinte állandó felügyelet szükséges itt, de az is lehet, hogy csak a kezdeti időszakban.

A másik játszótéren a sátorépítésre, faépítmények készítésére legyen lehetőség. Itt minden szétszedhető és újra összerakható legyen. Őseink építési módjaival és az otthonépítés fejlődésének legjellemzőbb technikáival ismerkedhessenek meg a gyerekek. Például ágas fából hogyan lehet sátrat, vesztőkből kerítést, pallókból hidat és gerendákból házat vagy házikót építeni. Ötleteket táblákra felfestett ábrák is adjanak, és itt is legyenek szervezett foglalkozások.

A pallók, gerendák rövid méretű és puha, könnyű fából készüljenek, impregnálva. Néhány facsapolási, kötési és illesztési példa megismerésére is legyen alkalom. A felügyelet itt is szükséges — bízom abban, hogy csak rövid ideig. Időnként az idekészített anyagokból legyen felépítve ez a „játékváros”. A karók, oszlopok, pallók és a gerendák egyszerű díszítésekkel legyenek jelölve.

Mokovecz Imre és Péterfi László irányításával a budapesti erdészet néhány fős csapatával elkészítettünk egy rendhagyó játszótérrel a hűvösvölgyi Nagyréten. A minőségi szint emelésével a gyerekek jó értelmű igényességi szintjét és ügyességét kívántuk emelni. Az előzőekben leírt játszótérek is ezt a célt kívánják szolgálni, vagyis a gyerekek jobban ismerjék meg a környezetüket, világunkat eredendően alkotó anyagokat és a munkájuk ne legyen teher számukra.

634.0.232.13

ÚJ MINŐSÍTETT AKÁCFAJTÁK

Az Országos Mezőgazdasági Fajtainósító Tanács az 1979. évi, őszi ülésén újabb akácfajtákat minősített. Az Erdészeti Tudományos Intézet által nemesített új fajták jól egyesítik magukban az akácnesesítés legfőbb céljait: a mennyiségi fahozam mellett a *törzsmínőség* és az *iparifa-kihozatal* növelését, valamint a *méhészeti szempontokat*.

A fajták értékelését főként az ERTI Gödöllői Arborétumában, 1964—65-ben létesített, négyisméltéses, akác-fajtakísérlet eredményeire alapoztuk.

Az akác-fajtaválaszték a 'Nyírségi', a 'Zalai' és a 'Rózsaszín AC' akácok mellett a következő fajtákkal bővült.

Robinia pseudoacacia 'Appalachia' — 'Appalachia' akác

Minősítési fokozata: Forgalomra hozatalra előzetesen engedélyezett fajta (1979)
Keresztési Béla, Kopeczky Ferenc, Vlaszaty Ödön, Csányi Sándor és Primusz József által honosított, amerikai szelekció.

Törzse hengeres, egyenes, a koronán át végig követhető. Finom ágú, dús lombú koronájának hossza a famagasság 1/3-a, 1/4-e. Ágfeltisztulása jó, vastag ágat nem hoz. Kérge sima, alig repedezett. Tövisei aprók (5 mm). Leveli páratlanul szárnyaltak. A csúcslevélke gyakran szív alakú. A többi levélke ellipszis alakú, csúcsa kicsipett, szálkácska nélküli. A virágfürtök 15—20 cm hosszúak, virágai vakítóan fehérek.

Gazdasági értéke: Jó növekedésű fajta, amely kiemelkedik minőségi fahozam szempontjából. Jó iparifa-kihozatal jellemzi. 10 éves korban törzssosztályozáskor megállapítható értékes ipari fát adó törzseinek parcellánkénti részaránya 85% a kontrollakác 54%-os részarányával szemben. Vágásérettségi korra előrebecsülhető összetett fahasználati értéke várhatóan 24,5%-kal múlja felül a kontrollakác értékét. Méhészeti is jelentős fajta.

Robinia pseudoacacia 'Császártöltési' — 'Császártöltési' akác

Minősítési fokozata: Előzetesen elismert fajta (1979)

Keresztesi Béla, Babos Imre és Dérföldi Antal a Császártöltés 120/a erdő-részletben szelektálta.

Törzse egyenes. A kevés, vékony ágából álló koronája a famagasság mintegy egynegyede. Az idős fák kérge vastag, repedezett, a durva kéregcserepek között mély barázdák figyelhetők meg. Tövisei nagyok (15—20 mm). Levelei jellemzően spirális állásúak. Levélkéi nyújtott ellipszis alakúak, válluk ék alakú, csúcsuk lekerekített, szálcácskával. Korai rügyfakadás jellemzi.

Gazdasági értéke: Legnagyobb méhészeti értékkel rendelkező, kettős hasznosítású fajta. Értékes választékot adó törzseinek részaránya 37%-kal múlja felül a kontrollakácot. Vágásérettségi korban várható fahasználati értéktöbblete a kontrollakáccal szemben 13%. Méhészeti értékét a virág által termelt cukor mennyisége és kései virágzásának mértéke kiemeli.

Robinia pseudoacacia 'Jászkiséri' — 'Jászkiséri' akác

Minőségi fokozata: Előzetesen elismert fajta (1979)

Keresztesi Béla, Kopeckzy Ferenc, Pagony Hubert és Csányi Sándor által, a jászkiséri csemetekertben szelektált fajta.

Törzse egyenes. Erőtéljes növekedésű. Lombozata dús, koronája nagy, a famagasság 1/3-át, 1/2-ét teszi ki. A fiatal fák szürke kérge sötétebb csíkokkal márványszerűen érezett. Tövisei viszonylag nagyok (15 mm). A levélkéik ellipszis alakúak, csúcsuk kicsipett, szálcácska nélküliek. Villásodásra kissé hajlamos.

Gazdasági értéke: Legjobb növekedésű fajta, amelyet a mennyiségi fahozam mellett a jó minőség is jellemez. Iparifa-kihozatala magas. 10 éves korban törzssosztályozáskor megállapítható ipari fát adó törzseinek parcellánkénti részaránya 68%-kal nagyobb, mint a kontrollparcellákon. Vágásérettségi korra előrebecsülhető fahasználati értéke várhatóan 21,3%-kal múlja felül a kontrollakác értékét. 15 éves korban mintegy 15%-kal több fatömeget adott a kontrollakácnál. Méhészeti szempontból a kontrollakáchoz közel áll.

Robinia pseudoacacia 'Kiskunsági' — 'Kiskunsági' akác

Minősítési fokozata: Előzetesen elismert fajta (1979)

Kerekegyháza 12/a erdő-részletben, sarjeredetű, árbocakác jellegű állomány-foltban szelektálta *Keresztesi Béla, Faragó Sándor, Papp László és Gráner László* a 30, 31 jelű törzsfákat.

Törzse hengeres, egyenes, a koronán át végig követhető. Az ágak vékonyak, a törzssel hegyes szöveget zárnak be. A hajtások zöld színűek, bordásak, néha csavarodottak. Tövisei 1—1,5 cm nagyok. Levelei hosszúak (30—45 cm), lecsüngők. A levélkéik lándzsa alakúak, válluk ék alakúan elkeskenyedő, csúcsuk tompa vagy kissé cspett, kiálló szálcácskával. Levelei ősszel is hara-

goszöldek, lombhullása igen kései. A csemetek levelei jellemzően lecsüngők. A virágfürtök lazák, igen hosszúak (15—20 cm), a virágok nagyok.

Gazdasági értéke: Jó növekedésű fajta, amely kiemelkedik mennyiségi és minőségi fahozamával. Iparifa-kihozatala kedvező. 10 éves korban értékes ipari fát és ipari fát adó törzseinek részaránya 41%-kal haladja meg a kontrollét. 15 éves korban mintegy 10%-kal több fatömeget adott a kontrollnál. Vágás-érettségi korra a kontrollnál 21,5%-kal nagyobb összetett fahasználati értéket ígér. Jó méhlegelőt biztosít. Méhészeti értéke a kontrollénál lényegesen kedvezőbb.

Robinia pseudoacacia 'Pénzesdombi' — 'Pénzesdombi' akác

Minősítési fokozata: Előzetesen elismert fajta (1979)

Magyarországra az ERTI-hez 1962-ben érkezett Romániából, név nélkül, egy — populációból kiválasztott — akácúskó. A nemesítők — *Keresztesi Béla, Járó Zoltán, Földi Istvánné* és *Nagy Gézáne* — az alapanyagot a mária-besnyői csemetekertben helyezték el, s a belőle hajtott sarjakból szaporítottak és szelektáltak. A gödöllői akác-fajtakísérletbe 1965-ben telepítették.

Törzse hengeres. Lombozata laza. Kérgé első években márványszerűen csíkozott. Kevés, apró (3—5 mm) tövis van rajta. A sötétzöld színű levélkéik kihégyezettek, csúcukon szálcáskával. A virágfürtök tömöttek, jóval a levelek előtt fejlődnek ki.

Gazdasági értéke: Nagyon jó növekedésű fajta, amely különösen minőségi fahozamával emelkedik ki. Értékes ipari fát és ipari fát adó törzseinek parcellánkénti részaránya 66%-kal múlja felül a kontrollakácot. Vágásérettségi korban várható fahasználati értékőbblete a fajták között a kontrollakáccal szemben a legnagyobb: 27,5%. Méhészeti értéke — virágai rendellenes fejlődése miatt — jelentéktelen.

Mind az öt új akác fajta ipari felhasználásra kiváló. A Magyarországon előforduló akác mozaik vírus fertőzés a fajták esetében nem érte el az országosan tapasztalható 8—10%-ot. Az új fajták erdőtelepítésre, erdőfelújításra jó akác termőhelyen alkalmasak. A 'Pénzesdombi' közepes akác termőhelyen is telepíthető.

Dr. Zsombor Ferenc

A szaktanácsadás szervezettségének és hatékonyságának növelése érdekében, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter a szaktanácsadás rendjét újólág szabályozta. Ennek értelmében a szaktanácsadási tevékenységet a *MÉM Szaktanácsadási Koordinációs Bizottsága* (továbbiakban: bizottság) irányítja. A bizottság feladata a szaktanácsadási tevékenység irányításával, fejlesztésével, felügyeletével és koordinálásával kapcsolatos kérdések megvitatása, és ezekben a kérdésekben a MÉM, valamint a MÉM Információs Központja (AGROINFORM) állásfoglalásának előkészítése. A bizottság létszáma 24 fő, ügyvezető elnöke az AGROINFORM főigazgatója. Tagjait az illetékes miniszterhelyettes bízza meg. A bizottság irányításáért a MÉM tájékoztatási főosztálya felelős. Az erdészeti és faipari szakterületéről a bizottság tagjai közé *dr. Berdár Bélát*, a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatalának osztályvezetőjét, valamint *Keresztesi Béla* akadémikust, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatóját nevezték ki.

A bizottság tevékenységét *szakmai bizottságok* révén fejti ki. Az erdészeti, faipari és vadgazdálkodási szakbizottság elnöki és elnökhelyettesi teendőinek ellátásával *Keresztesi Béla* akadémikust (elnök), *dr. Gencsi László* tanszékvezető egyetemi tanárt (elnökhelyettes), *Desseuffy Imre* osztályvezetőt (elnökhelyettes) bízták meg. Folyamatban van a szakbizottság tagjainak a felkérése. A szakbizottság évente 1—2 alkalommal ülne össze megtárgyalni a szaktanácsadás aktuális teendőit.